

ИЗДАВА
ИЛЛУСТРАЦИЈЕ
СТАЈЕ
СЕРГЕЈА
www.nb.rs

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 37.

12. септ. (30. авг.) 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круне на целу годину.
Излази сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:
Budapest, Egyetem-utca 4.

Излази и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

Удовице и сирочад погинулих.

Ако војник у рату или услед рата погине, онда његова сирочад и удовица имају по закону права на помоћ. У овом погледу је сасвим свеједно да ли је војник пред непријатељем, пак или је пропао због рана, болести или напора.

Ми смо у «Њиви» у чланцима о ратној припомоћи већ изнели, да се пуних шест месеци помоћ добија, ако је војник погинуо или нестао. Истеком овог времена војничка благајна даје удовици и сирочади осим законите годишње мировине још и привремену годишњу помоћ.

Законита годишња мировина износи:

- иза пешака _ _ _ _ _ 108 круна;
- иза фрајтера _ _ _ _ _ 144 «
- иза каплара _ _ _ _ _ 180 «

- иза цугефирера _ _ _ _ _ 216 круна;
- иза стражмештера са мањом платом _ _ _ 270 «
- иза стражмештера са већом платом _ _ _ 360 «
- иза сталног стражмештера _ _ _ _ _ 450 «

- Сироче без оца добија без обзира на чин покојника _ _ _ _ _ 48 круна:
- Сироче без родитеља _ _ _ 72 «

Привремена годишња припомоћ, која је иза сваког чина једнака, износи за удовицу 120 круна. Осим тога онде, где има законите или узаконене сирочади добија свако сироче без оца по 12 круна, а без родитеља по 36 круна, иза двоје сирочади по 30 круна, иза троје сирочади по 24 круне, иза четворо сирочади по 18 круна годишње припомоћи.

Није заборавио наш закон ни ванбрачну сирочад. Мати добије — осим

законите годишње мировине — 60 круна привремене помоћи; ако ли пак удовица не добија удовичку мировину и има једно ванбрачно сироче, привремена помоћ изнаша годишње 108 круна; иза двоје сирочади 102 круне; иза троје сирочади 96 круна; иза четири или више сирочади 90 круна.

Отац, мати или дед и мајка палоба добивају годишње 60, односно 120 круна привремене помоћи.

Из ових се података за сваки случај може израчунати колико ко треба да добије помоћи. Узмимо на пример да падне један резервиста, који за собом оставља удовицу са двоје сирочади. У овом случају удовица има права на мировину док је удовица, на припомоћ и васпитни доплатак. Да то све добије, има да се јави општинском поглаварству и набави ове исправе: венчани лист, сведоџбу о заједничком живовању, имовном и здравственом стању, о заради и о владању. Све ове исправе општинско поглаварство само подноси министру домобранства.

Удовица може сада некади иза палоба кроз пуних шест месеци ратну припомоћ месечно 9 кууна удовичке мировине, 8 круна васпитног доплатака, и ако је сирота и не може да зарађује још и 8 круна посебног мировинског доплатака, 10 круна привремене годишње припомоћи, 2 кр. за себе и по сирочету 5 круна у име привремене годишње припомоћи. Добија дакле свега: 42 круне.

Ако удовица нема деце, онда ће добити шест месеци ратну припомоћ

9 круна у име удовачке мировине, 8 круна мировинског доплатака ако је сирота и неспособна за зараду и месечно 10 круна у име привремене годишње припомоћи; добити ће дакле месечно 27 круна.

Споменути ћемо још, да је на последњем месту споменута годишња припомоћ зато привремена, јер јој је мера утврђена само за време рата. Када ратно стање буде престало, Сабор ће се побринути да удовице и сирочад наших погинулих јунака не трпе оскудицу.

После жетве — пре сетве.

II.

Као што се животиња коју брижно негујемо лепо развија и умножава, тако ће исто и земља, ако је рационално обрађујемо, бити плодна и јако издашна.

Много је добре оранице код нас коју наш мали газда не обрађује честито. Колико пута оставља стрњику све до пролетње сетве неузорану. Многи мисле да је то добро, јер могу да на исту пусте своју стоку, која онде нађе по које житно или ражено семе. Други опет држе да се земља овако одмара и да јој такав одмор јако прија. Зар је то одмор за земљу кад по њој 5—6 месеци не сметано расти коров? И је ли потребно да се 5—6 месеци одмара земља која није била изморена, јер није била довољно исцрпљена?

Земља не треба одмора. Њој треба снажнога живота и неге,

Прво и најважније правило гласи

овако: чим смо скинули усев, одма и плитко узоравајмо стрњику док је још ветар није продувао, осушио.

Двојако ћемо користи имати од овога поступка: коров ће брзо израстити и земља се не ће исушити. Овакав коров се истребљује пре него што се дубоко уврежи и земљу неса.

Коров је највећи непријатељ нашег ратара и нашег господара. То је од свих биљака најхалапљивија и најлукавија биљка. Ниче и тамо где га не сејеш, нађеш га и тамо где му се никад не надах. Пошто коров бан оне храњиве састојке земљине тропи, који су потребни за наше корисне биљке, то наш газда мора стално и бодрим оком пратити своју земљу, да са исте одма сваки коров чим исти опази, истреби. Ово ће му најбоље поћи за руком, ако не допусти да се коров уврежи. Зато узоравајмо земљу одма иза сетве да можемо је од рано изниклог корова спасти.

Коров не само што исцрпљује нашу земљу и тим је слаби, него је још и зато опасан, што је топло огњиште сваковрсним штеточињама. Сваки газда зна из искуства, да је у усеву тим више штеточиња ако је корова много.

Шта је томе разлог? Познато је, да је с пролећа и лети много зарезника и разних штеточиња. Ови себи за храну и ношење јаја и учауривање не могу нигде наћи боље место од рано набујалог корова. Зато на исти слећу. С почетка се лишћем истога хране а када усев лепше порасте, онда и ту почну пустошити.

То су дакле разлози, да не смеемо трпити на својим њивама коров. Не смеемо гледати непријатеља да се нашом небригом шири по њиви која нас храни.

Некада је сељак истеривао своју стоку на стрњику, нарочито овце и држао је, да је овим све учинио што је могао против корова. То није доста. Сваки сељак мора сам своје руке засукати, ако хоће да му на њиви нема корова. Ко хоће да му усев диван буде, тај ће тако без предомишљања радити.

Огледало светскога рата.

Руска војска гине из дана у дан све то већма. Редом предаје те губи своје најјаче градове. Падеше Варшава и Ивангород, Ломза, Ковно, Ново-Георгијевск; Осовјец и Брест-Литовск. После заузећа Гродна Руси нису могли више одржати свој положај, те се појавила жеља: да се Немцима уступи сва Пољска за увек и за неповрат. И руска позадница место да одбрањује узмицање главне војске и сама је почела да бежи.

Извештаји нашега главнога стожера гласе да су и талијански нападаји већ почели да малаксавају. Они пукови који су већ били у ватри, те су осетили шта је то јуриш на бајонетима — те пукове не могу Тали-

Талијанци да утерају у ватру ни са машинским пушкама против нас. Помажу се Талијанци с тиме, што све нове и нове пукове шаљу у ватру, али се види, да и у Талијанаца не стаје и војске и муниције.

Немци су на мору опет потопили једну енглеску превозну ратну лађу, те су се војници на том ратном броду сви утопили у Егејско море. Турци су потопили један енглески брод у Мраморноме мору, те су се сви који су били на броду у мору утопили.

Велики француски лист «Матен» пише пре неки дан, да се не да више тајити ни прикривати да је руска војска потучена. Број заробљеника и рањеника се у ужасној мери умножио, а у Русији се народ буни по свима покрајинама.

Талијански лист «Трибуна» пише, унаточ строгој талијанскеј цензури, да се Немачка и Аустро-Угарска попела на врхунац своје снаге, те да је крајње време да све ратујуће силе склопе с њима мир, док нису још и више изгубили и људи и покрајина. Писање ових великих листова јасно нам каже како жалосно стоје послови наших непријатеља.

Новије владине наредбе.

Државна Влада издала је ове изнимне наредбе:

Ланено семе и ланено уље, олај.

Обзиром на то, да индустријски олај, који се цеди из ланенога семена, потребују жељезнице, творнице за машине и за оружје — Влада је се-

квестровала, исто као респичино уље, сву залиху ланенога уља, олаја. Сви они који имају у залихи или под својом руком ланенога уља или ће га имати дужни су га до 8. септ. или оно што буду после тога дана произвели до 8. дана до идућега месеца тачпо да пријаве. Залиха испод једне метерценте, коју су имали сви они, који продају ланено уље пре 28. авг., не мора се пријављивати. Пријава се подноси у два примерка првостепеној индустријској области а о постојећој залиси ваља водити тачне исказе. Уједно је Влада одредила највишу цену ланеноме семепу и то за целу државу по метерценти, чиста мера, без вреће, уз готов новац 56 круна. Ну пошто је још у редовно време цена ланеном семену била просечно 40 круна — то сваки произвођач може бити са овом званичном ценом задовољан. У овој цени урачуњен је и довоз до товарне станице, в ступила је на снагу 28. авг. Напокон је одредила Влада, да се за превоз ланенога семена и ланенога уља жељезницом, бродом или машинским колима мора некати превозна исказница на месту предаје а од надлежне првостепене управне области (од надсолгабирова, од капетана у варошима са уређеним магистратом, или од варошкога чиновника) исто онако, као код секвестрованог жита. Сви они, би прекршили ову владину наредбу, било при продаји ланенога семена и уља, било при преважању истог — казниће се са затвором до 2 месеца и глобом до 600 круна.

(Продужићемо!)

www.srbija.rs

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

Будапешта: Престолонаследник при отварању нашаретскога музеја.

FRANK LINT

Нега копита.

Кад коњ осакати, изгуби сваку вредност. Најчешће осакате коњи због слабе неге копита. Коњи имају често пута или сувише тврде, крте, или одвише меке копита. Тврде, крте, најчешће су копита предњих ногу, а то е тога, што коњи у штали са предњим ногама обично на сувом патосу стоје. Крта копита лако добије разне пукотине, њена рожина чини притисак на меке делове, а услед тога се у меким деловима копита образује запаљење. Копите стражњих ногу опет често су сувише меке, јер коњи стоје са стражњим ногама обично у влази (у балегу или мокраћи). Одвише меке копита пак постану радо пљоснате, широке, т. ј. неправилне. Њени меки делови нису довољно заштићени од притиска, изложени су дакле побољевању.

Коње са сувише тврдим копитама треба чешће водити у воду или — што је још боље — њихове копита обложити мокрим крпама. Али са овим не треба претеривати, јер иначе може рожина лако да пређе у трулеж. Непотребно је држати копита дуго у води. Још непотребније или боље речено: управо шткодљиво је, мазати их иловачом или говеђом балегом. Иловача се брзо осуши и одузме копити много влаге те има према томе управо противно дејство. Кемпјеске материје пак, што се налазе у говеђој балези, нарочито амонијак, разоравају и кваре рожину.

После рада (јахања или вожње) ваља коњима добро очистити ноге.

Најпре треба дрвеним ножем ишчакати земљу и песак из копита. Нарочито жабишне бразде треба добро ишчакати. После тога треба копита опрати четом водом. За сваку копиту треба узети чисту воду, иначе копита се упрља још више. Најбоље се могу очистити копита сапуницом и четком.

Праће копита има поред одржавања четоте и ту добру страну, што копита том приликом добије потребну влагу, нарочито у летњим сувим данима. Да би се влага у копити могла дуже одржати, ваља копита после праће добро избрисати сувом, чистом крпом па затим намазати обичном, несланом свињском машћу и то не само спољну глазуру, већ и стопалу и жабицу, а нарочито рожину око круне. Обична несољена свињска маст најбоље је средство за мазање копита. Све остале масти што се препоручују за овај смер, обични су препарати петролеума и ништа бољи од свињске масти. Катран и друга средства за бојадисање копита могу бити чак и штетни, јер служе само на то, да се сакрије прљавштина на копитама.

Копите коња, који се употребљавају при мочарном времену, ваља сваки дан намазати машћу, да се свречи да не приме сувише влаге, да не омекшају и да не постану пљоснате. Никад не треба загрејане и знојавне коње водити у воду. Меки делови копита у таквим случајевима лако добију запаљење а последица запаљења је пљосната, у опште по-кварена копита и — сакат коњ.

Машине у служби малих газда.

Наша најбоља снага налази се на бојишту и пролива своју крв за нас који овде остадосмо и за нашу пра-стару милу домовину. Док се они тамо боре, ми морамо удвостручити своју снагу и свом силом порадити не само да надокнадимо снагу која фали, него и да учвртимо наш привредни живот. При овом раду морамо нарочито пазити, да што више употребљавамо, у нашој привреди, машине.

С почетка су наше газде зазирале од машина. Но старе предрасуде попуштају и данас многи газда жели, да има челичан плуг и да не говорим о двоструком плугу, којим би са половином мање времена и труда орао своју њиву. Машине за превртање, за мрвљење и требљење корова морао би сваки мали газда имати. Без ових нисмо у стању честито обрадити земљу.

Наша земља је по својој плодности широм света позната. Она је наша житница, наш Канаан. Па ипак, ни из далека не роди онолико, колико је то случај код других народа, који имају мање плоднију земљу. Немачка пољопривреда је само зато учинила силан напредак, што је немачки мали газда унео у своје газдинство: машину.

Шта је све немачки сељак на овај начин постигао, то се види из ових бројева. Док је наше једно јутро доносило 6—7 метерценти, догле је слаба немачка земља услед обрађивања са машинама доносила 41—42

метерцената. Не чудимо се дакле, да је немачка пољопривреда данас на високом ступњу.

Како би сада лако вадили из кућица кромпир, када би смо имали справу за изоравање кромпира, која се надомештава наш плуг!

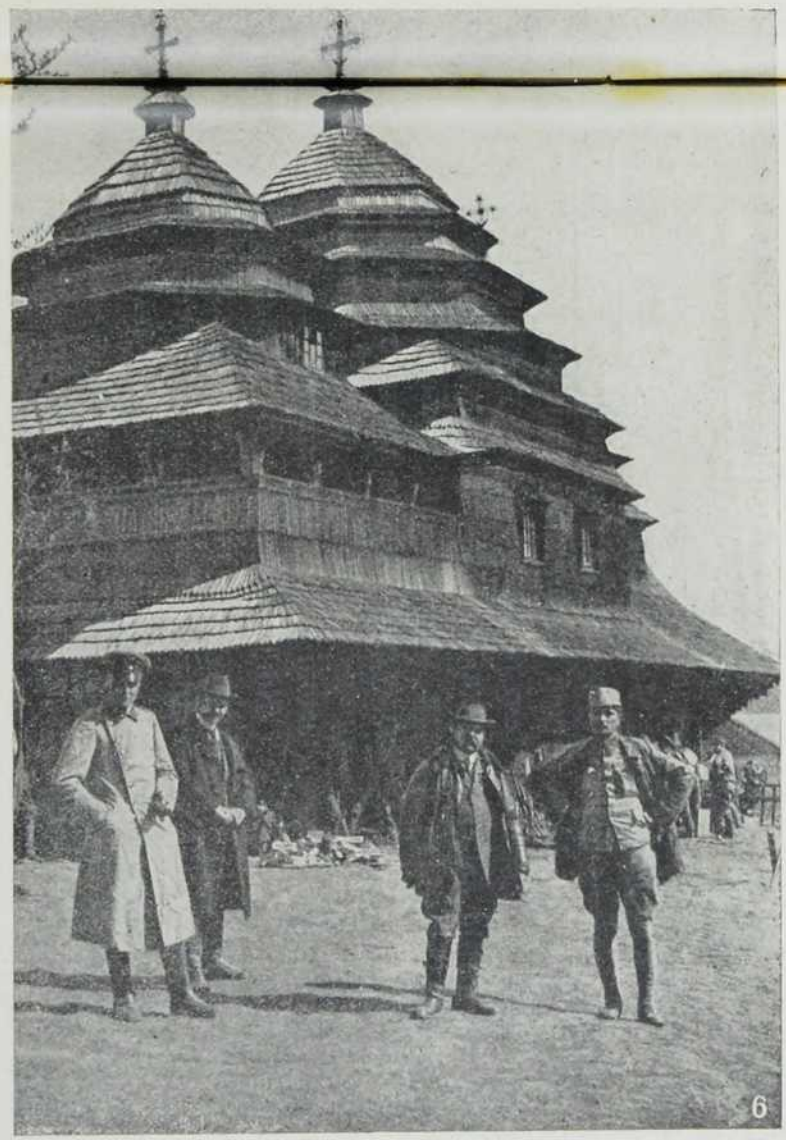
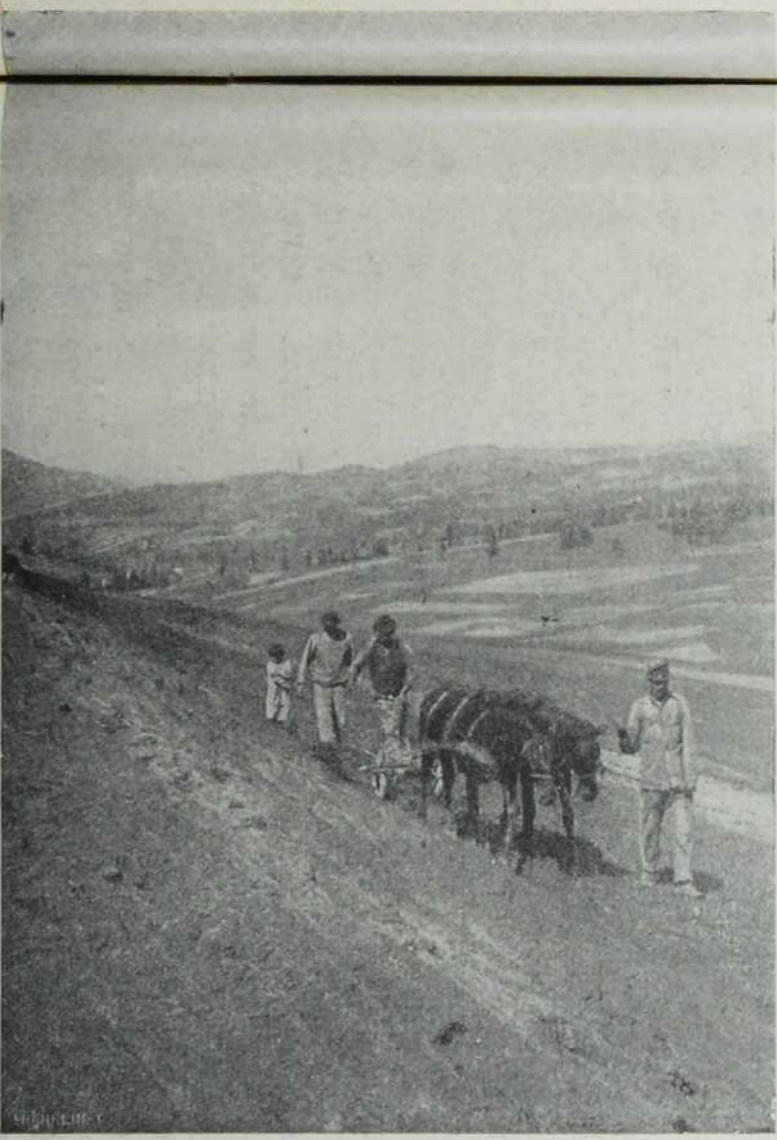
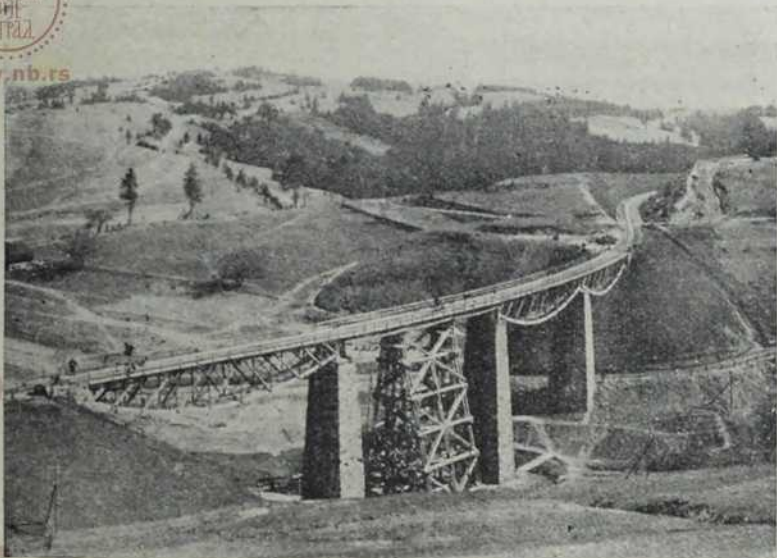
Ни то не би била последња ствар, када би и газде у појединим селима сложиле, па заједнички купили једну машину за копање, којом би могли обрађивати кукуруз, кромпир, шећер и пићу. Овом се машином одједаред шест редова обрађује и њом се врло лако управља. Чак и број и удаљење мотика можемо по потреби мењати.

Ту су и редне машине. Са сејањем и ђубрењем у ред избегнути ћемо претходно просипање и дрљање вештачког ђубрета, а уз то ћемо још и силно вештачко ђубре уштедити.

Много посла можемо да уштедимо и са машином која купи сено. Када су се грабље већ толико напуниле, да није добро сено даље повлзчити, онда кочијаш једноставно подигне грабље и читава камарица сена остаје на једном месту. Не треба подцењивати ни машине за превртање сена и кошење траве. Ово човек одиета ретко виђа у малом газдинству. Машине вршалице су доста скупе, али зашто газде не купују сечкасица, то је одиета неразумљиво.

Многи је газда сам крив ако му земља мали род донесе. Данашњи рат и оскудица у људском и животињском материјалу ће по свој прилици уразумити мале газде.

Сав уштеђени новац треба издати на машине. С овима постаје

1. У Карпатима од Руса порушени мост након преоправка. — 2. Панцирни воз у Галицији. — 3. Рутени граде жељезницу. — 4. На пољу. — 5. Војници помажу при пољским радњама у Карпатима, — 6. Црква у Пухолци.

Слике са северног ратишта.

Газда независнији, није упућен на раденике, а уз то своју земљу може рационалније да обрађује и уложени новац му се уносије укамаћује.

И судбину дапишњих ратова ће и од сада машине одлучити у нашу корист, а и привредним ратовима, у будућности, они ће народи победити који буду умели највештије да употребе помоћна средства до којих је наука дошла.

Козје млеко и козје месо као храна.

Тајни саветник професор Цунц, Берлин, пише у «Deutsche landw. Presse» о козјем млеку и месу ово:

Задаћа, да у ово доба произведемо од крме, што је имамо, чим више људске хране, упућује нас, да више пажње поклонимо узгоју коза. И мале количине крме, које се иначе баце, могу се помоћу коза корисно употребити, једно на тај начин да се привезане уз колац пусте да пасу, друго да им се дају кухињски отпатци, лишће, исплевљен коров, заломљени леторасти лозе и слично и то свеже или осушено. Пошто коза воли промену, то је ова разнолика крма за њу врло zgodна.

Главна корист коју пам коза пружа, јесте млеко. Размерно према својој тежини даје коза двоструко онолико млека, колико крава. Осим тога је козје млеко, просечно, храњивије од кравјега, како се из ових просечних бројева види: козје млеко има 3.76 % беланчевине, 4.07 % масти, 4.64 % сладора; кравје 3.39 % беланчевине, 3.68 % масти, 4.96 % сладора.

За прехрану деце боље се препоручује козје млеко, јер се код коза не појављује у толикој мери туберкулоза (јектика).

Многи људи зазиру од необичнога укуса што га има козје млеко. Но тога укуса нема чисто козје млеко, него га оно поприми истом у стаји из ваздуха. Ако се пази на чистоћу стаје или што је још боље, ако се козе музу у пољу на паши и ако им се виме пре муже опере, нема козје млеко незгодан мирис.

Козје месо има по прилици исту храњивост као и телетина, а изузев старије јарце, врло је укусно. Јере се врло цени печено, једе се у медени кус. У козјем месу има више беланчевине, него у јагњећем, те је у томе погледу једнако са телетином. Масти има знатно мање него јагњетина или свињетина, а нешто мање него телетина. Према томе има козје месо храниву вредност као мршавија телетина. Неугодан мирис има само месо јараца, удара на прчевину.

(«Gospodar».)

Мађарска Газдинска Задруга образује бесплатно сеоске задруге, газдинске кругове и арендашка друштва и даје бесплатна савета у свима задругарским пословима. Земљоделцима даје бесплатна упутства при куповању земље, те држи исказ земља, продаваца и купаца. Ко је рад земље да купи или да прода, нека ту своју намеру јави Мађарској Газдинској Задрузи. Адреса је ова: Budapest, IX., Üllői-út 25. szám.

Са севернога ратишта: Сиротиња чека поделу ручка.

ЧИЧА МИЈА ДИВАНИ

Чујте људи!

И ако је мало слабија била жетва, зато опет није била рђава. Ко је добро и уредно неговао своје њиве, тај је богме добро прошао и ове године. Скоро је сав свет већ и са вршидбом готов. Добро ће бити, да свако пази, шта ради са новцем. Сад нам је главна брига како ћемо своју марву и

ситну стоку преко зиме прехранити, јер и ове године местимиче мало пиће има. Но паметан ратар, који слуша своје пријатеље, помоћиће се и сам.

Можете почети радити зимске усеве. За усев не орите јако дубоко и не правите широке бразде. Дубоко не ваља заоравати, јер није добро јако преврнути земљу пред сетву. Угар треба да је дубок, али за усев прави ситне бразде и плиће заори. Кад су бразде широке, усев се раздалеко бокори те буде обредак.

Ако машином сејеш, онда бразде могу бити и шире, јер машина и тако сама одреди, колико ће редови од усева бити раздалеко један од другог. Обично се узима за даљину $4\frac{1}{2}$ цола. Гупће можеш семе посејати само на песковитој и мршавијој земљи.

Машином је много боље и саветније сејати, него руком. Машина баца семе подједнако по свој њиви, једнако раздалеко, једнако дубоко и свако зрно зарије у земљу. Машином се због ових добрих јој страна трећина семена уштеди. Дакле лепа се гомила уштеди на самом семену, кад се више ланаца или јутара земље засеје.

Сваки ће газда врло паметно урадити, ако

згоди па купи себи машину за сејање. Ја и мој комшија Јова купили смо заједнички једну машину, па се обојица служимо целе године и још другима дајемо у зајам уз малу наплату. Тако би се и вас више могло састати, па слешки купити себи једну машину. Ко ме се прохте, нека ми се јави, па ћу му ја препоручити, где ће добити најбољу и најјефтинију.

Семе треба потопити у раствору плаветног камена, како би се главнице сачували. Семе потопи на једно по дана у плаветном камену. Дуже га не остављај.

За који дан требаће водити шећерну репу. Извађену репу треба покрити лишћем и сламом, да не свене пре него што је продан у фабрику.

Стоци, што иде на пашу, спреми за увече и преко ноћ добре, снажне хране, ако паша није богата. За тај посао добра је дотина, дудерна, мувар, чести кукуруз.

Овна можеш пуштати да мрчи овце, да пред Сретеније већ имаш младих јагањаца.

На ливади коси отаву, ако је добро напредовала. Сено за зиму треба добро да се исуши, јер се влажно сено упари и уплесиви.

У вртovima треба зрело поврће водити из земље, очистити и одабрати само добро и здраво за зиму. Дирнуто и шанадно потроши одма у својој кући.

У воћњаку воће пажљиво бери. Не ломи гране. Пази, да се воће не угрова и изубија, јер онда није за продају. За ракију можеш и трести, али опет смотрено.

У винограду окопавај, ако си пропустио прошлог месеца. Са коњом пожури, док још грожђе није почело зрети, јер онда радници многу штету могу да начине.

За бербу треба све спремити. Каце и бурад треба добро опрати, опарити и очистити. Обручеве треба набити. Са бербом немој пренаглити, јер само потпуно зрело грожђе може дати добро, снажно вино.

Добро је ко има лепог грожђа за јело, па с њиме пиљари, јер и на тај начин може лецу мраку завезати у кесу.

Поклонствено изасланство пред краљем. Дана 2. септембра извео је преузвишени г. гроф Стеван Тиса, министар-председник, изасланство од 500 особа из свију жупанија Угарске, Хрватске и Славоније пред Његово Величанство Краља, да Га поводом Његове 85-годишњице свечано поздраве. Престоница Беч, аустријска Влада и престонички магистрат, дочекали су ову величанствену мађарску и хрватску депутацију врло уредно и свечано. Улице кроз које се изасланство возило биле су окићене мађарским и хрватским заставама, а силне гомиле света поздрављале су изасланике радосно и одушевљено са узвицима. Министар-председник је пред краљем изговорио врло леп говор — који ћемо са краљевим одговором донети у идућем броју листа до словце. Од Срба били су међу члановима те огромне депутације: преосвећени епископи Гаврило Змејановић, др. Георгије Летић и Иларион Зеремски; архимандрит Анатолије Јанковић и Георгије Видицки; свећеници прота Љубомир Купусаревић и парох Теодор Милић; од световних Васа Мухачевић.

Читуља. Умро је бивши римокатолички примас, кардинал Колош Васари у 84-ој години живота у своме пребивалишту крај језера Балатона. — Умро је у Сомбору такођер у 84-ој години живота Никола Бугарски, умировљени варошки сиротињски отац.

Бакарне галице газдама. За натопавање јесењег семена набавио је преузвишени г. барон Имре Гилањ, министар пољопривреде већу количину данас већ ретке и скупе бакарне галице и поверио је продају исте Савезу Мађарских Земљорадника (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-u. 31.). Цена је галици 3 круне 10 фил. по килограму.

Заробљеници на пољскоме раду. По наредби преузвишеног г. министра домо-

бранства нека сваки који жели да му заробљеници раде пољске радове, поднесе своју молбеницу, не као до сада, него управо: Првome ц. и кр. Војеном Заповедништву у Пожуну. (Адреса: A pozsonyi I. sz. császári és királyi katonai parancsnokság, Pozsony.)

Гладни Енглези. Енглези су хтели да нас и Немачку изгладне, а сада долазе вести из Америке, да онде траже коња на продају, које ће за јело употребити.

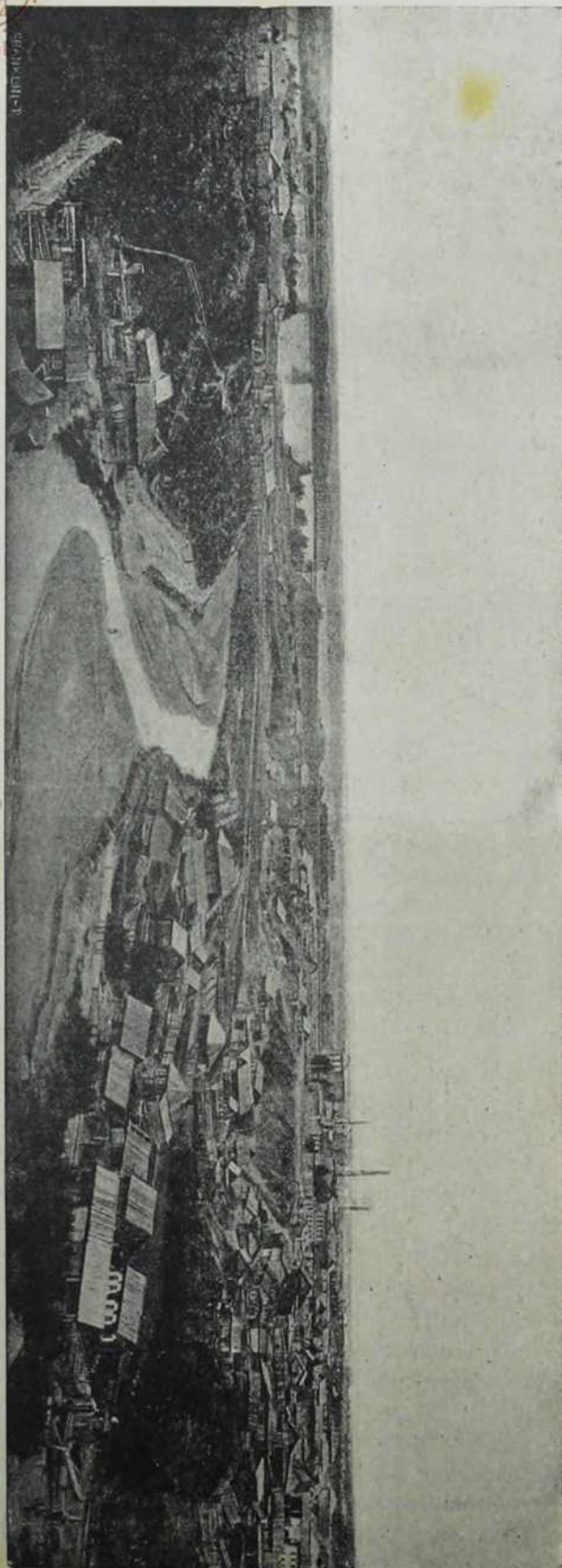
За наше борце на талијанском бојишту. Наше се чете боре против opakог јужног непријатеља, који прети оном делу наше домовине и који жели да откине комаде ове државе, да их припоји Италији, па уз то јуначки борници трпе неизрециве муке и тегобе, што их уз многобројну непријатељску војску море велика жега и врло опасни инсекти. — С тог се разлога обраћа «Црвени крет» на све племените душе, да ове муке ублаже и да у ту сврху допринесу обилне дарове. — У првом реду пожељни су ови дарови: У боцама минерална вода, да се ова отпреми храбрим бориоцима у дивљи крш; воћни сокови, лимуни, сирће, сушено воће. Од потребе је кожно ремење за ципеле, обојци, сапун, чешљеви, прашак за ноге, пиљци против убода москита. Новчани дарови примају се захвалношћу. Унапред изричемо свим племенитим дароватељима дубоку хвалу са замолбом, да се дарови пошаљу председништву «Црвенога крета» у Загреб у зграду трг. обрт. коморе на Свеучилиштном тргу.

Највеће јунаштво у овом рату. Мија Лукић надпоручник 2. бос.-херц. пешачке пуковније, послао је са севернога ратишта частничкој менажи те пуковније у Грацу бојну дописницу, којом јавља: «Јуче 1. јуна извео је кадет Шекић највеће јунаштво, што га пуковнија памти. Са једним вођом моје сатније извео је три јуриша, те код тога заробио једног потпуковника, два капетана, пет осталих часника и 350 момака, те запленio једну стројну пушку. — На жалост и сам је код тога погинуо. Његовом се херојском делу диви цела дивизија, јер оно је осамљено — једино.» Сви бечки и градачки листови припоњују јуначка та дела овога Бошњака, који је извео јунаштва, каква не памте анали војске.

НАСТАВНИ
СТАРИЈИ
СТАРИЈИ
СТАРИЈИ

www.n

Варош Ново-Николајевск у Томској губернији, где су наши заробљени војници.

Москва.

Москва је престоница велике руске царевине. У њој су од памтивека крунисавани руски цареви и то у стародревној златној, успенској цркви. Москва је црквена варош, у њој има више од 1600 цркава, не рачунајући ту силне капеле и домове за молитву. Основана је 1147. године. Била је живо трговачко место све до 1237. године, када је Татари спалише.

Петар Велики је пренео престоницу своје империје у новоосновани град Претроград, који има врло згодан положај, јер је близу мора. Зато је све до новијег доба почела опадати прасгара Москва, но колико је изгубила као престоница толико је добила као трговачко средиште. Данас је она највећа фабричка варош у Русији. У њој има врло много фабрика у којима раде две до три хиљаде радника. У самој Москви има десет хиљада кириџија, и ако је јако разграната трамвајска мрежа.

Москва је врло лепа варош. Свеучилиште њено има више од 200 година и врло је богато снабдевано. У библиотеци самог свеучилишта има више од 250,000 књига.

Чувени су у Москви Румјанцев музеј рукописа, пољопривредно свеучилиште, разна научна друштва и завод за находчал у који стаје годишње 20,000 деце. Најстарији је део вароши златни Кремљ. Ту видимо топ, који је тежак 39,000 килограма или 390 метерценти. Зове се цар топова. Цар-звон је тешко 196,000 килограма или 1960 метерских центи.

Дивна је царска палата. У њеној је близини велика света капија, у којој стално гори кандило и кроз коју при пролазу свако мора скинути шешир. Пред царском палатом се налази леп споменик Александра II. Најстарија је црква у Москви Светог Василија

Благонег. Најлепша је зграда трговачки дом. Вели се, да је по својој лепоти јединствен у целом свету. Један Мађар који живи стално у Москви, пише у једном престоничком селачком листу о Москви ово :

«Овде живим у овам крају и велим, да у туђини не бих могао живети у пријатнијој, отворенијој и поштенијој вароши. Москва је сачувана од гада великих вароши. Овде су људи прави људи. Имају душе и за туђе патње, и не знају за равнодушност.»

КОВЧЕЖИЋ.

Чувајте се за време грмљавине !

Сваке године поубија гром повише људи, а већина од тих громом погођених, сами су својој несрећи криви, свакојачко из незнања. При непогодама, које су последњих година учестале, треба се придржавати извесних правила, да би се могли од грома сачувати. Пре свега, не треба се у пољу за време непогоде заклањати под усамљена дрва; не треба се заклањати ни иза крестина, стогова или пластова; исто се тако не треба задржавати ни близу стоке у пољу. У градовима не треба за време непогоде ићи поред кућа, него боље средином улице, а нарочито треба избегавати она места, на којима киша са крова у великим млазевима лије. И чађ у одаку је врло добар спроводник за муњу, за гром, па зато чешће и удара гром у одак; с тога га треба чешће чистити. За време непогоде, најбоље је у кући у средини собе стојати, а подаље од гвоздене пећи и прозора са гвозденим решеткама. За време непогоде не треба никад трком јахати; не треба на рамену носити гвоздене виле, ашов, косу, секиру, мотику или иначе какав гвозден предмет. За време непогоде није потребно затварати прозоре на кући, нарочито онда, ако у соби има више душа, те се услед тога запара и тескоба повећава, што за време непогоде није добро. За време већих непогода треба и ватру на огњишту погасити, јер је топао лим, који из одака куља, добар

спроводник за гром. То су дакле правила предострожности, којих се за сваки случај, треба придржавати, јер народ вели:

«Ко сам себе чува, онога и Бог чува!»

Састанци за нашу потпорну благајницу. Врло нагло расте број оних, који су похитали да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима у земљи држе се састанци, на којима се држе поучна предавања о користима потпорне благајнице и тим приликама се уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

Одговорни уредник: ЧИКА-СТЕВА.

ОГЛАСИ

Огласи се примају у наклади

ЊИВЕ

Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Преплатна је цена недељном, илустрованом, ратарском листу Њиви само 3 круне годишње. Поред ове малене претплатне цене добивају наши поштовани претплатници календар на дар, као божићни поклон Њивин — читаоцима.

Кад смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист Њиву нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — зарад његова свестрана напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује. — Прелистајте нашу Њиву од године 1898. па до данас, па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо циљу, који смо истанкли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ратарима за ових седамнаест година излажења свога ободрава нас, да прионемо из све снаге и даље: да наша Њива буде из дана у дан све боља и лепша, а тиме српскоме ратару милија. — У то име излазиће Њива и од сада са овим подесним насловом сваке недеље једанпут, на целом табану овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, вођарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернате живине; извештаваће га о новостима у народу и држави, казиваће му шта бива по свету; саопштаваће му земаљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће на његова питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби. — Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист Њива, — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак. У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: да се претплате на Њиву одмах од првих бројева, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно. Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију. — Претплата се шиље на адресу:

A Nyiva kiadóhivatalának Budapest, IV., Egyetem-utca 4.